

Prof. Mark Van Achter, The Playground

De speltheorie in bordspellen

Wie twintig jaar geleden een bordspel wou spelen, moest het doen met klassiekers als Monopoly, Risk, Levensweg of Hotel. Uitzonderlijk had iemand een meer exotisch spel als De Peking Mysteries of Mankomanie. Maar voor wie van bordspellen hield, zorgde 'De kolonisten van Catan' (nu Catan) voor een ware bordspelrevolutie. Tegenwoordig kun je niet alleen terecht in speciaalzaken, maar heeft ongeveer elke winkel of supermarkt wel een aantal bordspellen in de aanbieding. Er is keuze uit duizenden spellen. En voor de echte liefhebbers zijn er ook speciale spellenbeurzen, zoals SPIEL in het Duitse Essen. Vanwaar die hausse? En hoe kun je uit dat overaanbod een spel kiezen dat je leuk zal vinden? Mark Van Achter, eigenaar van bordspelcafé The Playground in Antwerpen en (nu nog) gastdocent aan de FEB legt uit.

13/17 Mark Van Achter

BURN-OUT ALS STARTPUNT

Mark Van Achter: "Ik heb in Leuven gedocoreerd en ben via omzwervingen in Duitsland en Nederland opnieuw aan de FEB beland, op campus Antwerpen. Momenteel werk ik er als gastdocent met lesopdracht, maar vanaf oktober kom ik opnieuw halftijds als prof in dienst. In 2013 heb ik een burn-out gehad, zoals nu meer en meer voorkomt in de academische wereld. Die burn-out kwam er vanuit de confrontatie tussen het detailisme en de diepgang die je elke dag moet opbrengen en de enorme subjectiviteit van het publicatie- en benoemingsproces als prof. "Toen kreeg ik het advies om terug te koppelen naar de dingen die je als kind of jongvolwassene energie gaven. Voor mij was dat het spelen met anderen. Op publieke bordspelavonden kon ik mijn smaak goed verkennen, en al gauw begon ik bij me thuis grote groepen te hosten. Niet om te spelen als vlucht in de marge van een subcultuur, maar wel om sociale interactie ten volle te beleven. De unieke kracht van een spel is dat je rond de tafel gaat zitten met drie of vier andere personen en dan een kant van jezelf los kan laten die in het echte leven niet vaak bovenkomt. Vanuit een psychologisch veilige context omdat je in de dynamiek en de wereld van het spel zit en er geen consequenties aan vasthangen zoals in de echte wereld, bijna therapeutisch dus. Veel van mijn spelvrienden kennen me dan ook beter dan mijn dichtste vrienden.

BORDSPELCAFÉ

"Die kracht is nog onverkend in onze maatschappij, maar broodnodig. Vandaar mijn idee om een bordspelcafé te openen, een gloednieuw concept in Vlaanderen. Ik ben overal ter wereld inspiratie gaan opdoen, maar merkte dat bordspelcafés steeds heel erg in een subcultuur blijven hangen. Met bijvoorbeeld drakenkoppen in de vitrine, een hoge drempel voor nieuwe spelers. Ik wou daarentegen echt zo mainstream mogelijk gaan, een plaats creëren waar iedereen zich heel welkom voelt, een beetje zoals de slagzin 'van 7 tot 77 jaar' die vroeger op speldozen stond.

13/17 Mark Van Achter

van onze The Playground Hoofdkerk in 2019 zette ons concept nog meer op de kaart. COVID19 zette er wel even een rem op, net omdat de klemtoon bij ons enorm op het sociale ligt. Spellen gingen in quarantaine na gebruik en klanten mochten enkel met hun vast gezelschap spelen. Gelukkig draaien we intussen weer zoals tevoren, en bouwen we onze werking verder uit.” “In Vlaanderen is het aantal spellen sinds twintig jaar exponentieel gegroeid. Door de uitgave van ‘De kolonisten van Catan’ werden bordspellen opeens hip en populair, met name onder studenten. Vroeger was de selectie van spellen om uit te kiezen klein (denk aan de MB-spellen). Nu is er eerder de omgekeerde beweging. Er komen continu zoveel spellen op de markt dat advies heel welkom is om je naar een spel te leiden dat je leuk zal vinden. Dat doen we uiteraard bij The Playground voor individuen en gezinnen, maar onze spel-experten geven ook advies aan winkels die bordspellen in hun aanbod hebben. Onafhankelijk en gericht op de doelgroep die ze beogen.”

SPELLEN IN EEN BEDRIJFSCONTEXT

“Naast mijn activiteiten voor The Playground, ben ik gastdocent gebleven aan de Antwerpse campus omdat ik altijd graag les heb gegeven. Ik doceer er het vak ‘Ondernemingsfinanciering’ aan de tweedejaars. De rode draad doorheen mijn hele onderzoekstraject was steeds het analyseren van menselijke interactie, met behulp van speltheorie. Toen toegepast op financiële markten, bijvoorbeeld om de impact van high-frequency trading in kaart te brengen. En vanaf oktober, bij de start van mijn nieuwe loopbaan aan de KU Leuven, toegepast om de onverkende kruising tussen Finance en HR bloot te leggen “Die insteek kwam concreet naar voor bij het uitwerken van ‘The Liquid House’, een vennootschap waar spellen ook centraal staan, maar dan in een bedrijfscontext. Voor ons eerste product ‘Strides’ ontwikkelden we digitale coöperatieve spelmodules die bedrijven inzichten verschaffen over hoe hun teams werken. Het uitgangspunt is teambuilding met fun, maar ook met inzichten voor de deelnemers. Voluit vanuit de unieke kracht van het spel, dat een psychologisch veilige omgeving creëert waarin mensen vrij kunnen bewegen en waarin cognitief diverse teams tot hun volle potentieel kunnen komen. Onderliggend programmeerde ik een algoritme dat de coöperatieve spelsessies analyseert. Het verwerkt alle data in realtime en genereert meteen rapporten over hoe een team als geheel functioneert. AG Insurance liet net bijna 400 medewerkers lerend spelen op onze modules, en momenteel zijn we aan de slag bij Bain & Company.”

zet mij in een team en ik adapteer onmiddellijk naar wat het team nodig heeft. Het team is niet louter de som van de individuen, er speelt ook een synergie-effect. Klassieke psychometrische technieken zoals MBTI kunnen die dimensie niet vervatten, terwijl Strides er wel inzichten over kan geven en de meerwaarde van je team zelfs tastbaar kan maken in replay-sessies.”

SCHOLENPROJECT

“Vanuit die visie zijn we in The Playground intussen ook een scholenproject gestart om kinderen via bordspellen onbewust veel bij te brengen. We starten steeds vanuit de nood aan verbondenheid, zeker post-covid, die door spellen heel voelbaar gemaakt wordt. Met elkaar aan de slag gaan in coöperatieve spellen, weg van de schermen, kinderen vinden dat zalig. Meer zelfs, bordspellen vragen bepaalde vaardigheden waardoor kinderen die bv. niet uitblinken in sport of muziek ook kunnen shinen. Daarnaast ondersteunen we scholen met projecten op maat, waarin we met de thema's of leerdoelen van de klas creatief aan de slag gaan. Spellens zijn een ideale tool om bijvoorbeeld taalvaardigheid of probleemoplossend denken te oefenen. Een laatste luik van ons scholenproject lanceerden we samen met het SpellensLab van VIVES Hogeschool. Hierin willen we kinderen op essentiële executieve vaardigheden laten trainen via bordspellen: leren plannen, het werkgeheugen en emotieregulatie. Momenteel loopt een naschoolse “spelklas” als pilootproject, en vanaf september volgt een groter opvolgproject binnen de GO!-onderwijskoepel om leerkrachten bij te brengen hoe ze bordspellen doelgericht in kunnen zetten in de klas.” “Mijn passie verspreidt zich over al mijn projecten, maar hier komen we het dichtst tot de kernwaarden waar ik naar wil streven. Jonge kinderen via spellen sterker in het leven laten staan, er bestaat geen hoger goed als spel-liefhebber. Veilige spel-omgevingen maken complexe zaken bespreekbaar, en geven de mogelijkheid om te experimententeren. Leerkrachten kunnen hun leerlingen observeren op een andere manier. Kinderen met ADHD worden rustiger, introverte leerlingen komen met ideeën die ook door anderen gedragen worden. Als er een conflict is in de klas, kun je spelgroepjes zo samenstellen dat op een heel impliciete manier aan herstel kan worden gewerkt. Ik blijf me keer op keer verwonderen over de kracht van een spelervaring.”

STENEN TIJDPERK

“Wat ik zelf graag speel? Dat hangt een beetje af van mijn gemoedstoestand en mijn omgeving. Mijn oudste dochter is bijvoorbeeld net zeven geworden. Na jaren van één-dimensionele kinderspellen kunnen we nu eindelijk meer uitdagende spellen als ‘Andor: Jonge Helden’ op tafel leggen. Maar mijn persoonlijke favoriet is ‘Crokinole’: een relatief onbekend behendigheidsspel, een beetje te vergelijken met vingerbiljart. Daarnaast vind ik van de zwaardere spellen ‘Dominant species’ een aanrader. Het combineert de worker placement (het plaatsen van spelpionnen om een actie uit te voeren) principes van de zogenaamde Eurogames met het vechten op de map van de Ameritrash-spellen. Al laat ik het “zwaardere werk” steeds meer aan me voorbij gaan. Als je te veel moet nadenken en je te hard wordt afgestraft bij de minste fout, voelt het wat te veel aan als werken voor mij en is het minder ontspannend. Intuïtieve spellen hebben dat minder. Azul en Stenen Tijdperk bv. vind ik ook echt aanraders. “

Je vindt The Playground in de Hoofdkerkstraat 7 in Antwerpen, de winkel is elke dag open van 14-23u.

Meer info op www.the-playground.be

Michael Boelaert

